

OPĆI PODACI			
IME I PREZIME	Nemanja Spasenovski		
Naziv studija	Pedagogija i kultura suvremene škole		
Matični broj	306		
Odobravanje teme za stjecanje doktorata znanosti	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca	Božidar Spasenovski i Đurđica Spasenovska		
Datum i mjesto rođenja	14.5.1988. Virovitica, Republika Hrvatska		
Adresa	Vijenac Petrove Gore 11, 31000 Osijek		
Telefon / mobitel	031 370 485		
e-pošta	nspasenovski@ffos.hr		
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje (od novijega k starijem datumu)	09/09/2015–05/07/2017 - magistar pedagogije i sveučilišni magistar edukacije povijesti; mag. paed. et mag. educ. hist. Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku; Filozofski Fakultet 01/10/2012–09/09/2015 - sveučilišni prvostupnik pedagogije i sveučilišni prvostupnik povijesti; univ. bacc. paed. et univ. bacc. hist. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski Fakultet 01/09/2003–28/05/2007 - srednja stručna spremna(SSS) III. Prirodoslovno-matematička gimnazija Osijek 01/09/1995-25/06/2003 – OŠ Ivana Filipovića Osijek		
Radno iskustvo (od novijega k starijem datumu)	01/09/2019 – danas Asistent - Odsjek za pedagogiju Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 29/04/2018–01/09/2019 Vanjski suradnik - Odsjek za pedagogiju Filozofski fakultet Osijek 01/10/2017–29/04/2018 Asistent - Odsjek za pedagogiju Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 09/01/2012–31/08/2012 agent u prodaji - Studio Moderna d.o.o,		

	1. Đukić, Zlatko, Spasenovski, Nemanja (2016), "Staroegipatska votivna stela iz Muzeja Slavonije u Osijeku te položaj drugih bogova u vrijeme atonizma i utjecaj razdoblja Amarne na kasniju egipatsku povijest", Bosna Franciscana, god.XXIV, br.44, Franjevačka teologija, Sarajevo, str.131-149. 2. Miliša, Zlatko, Nemanja Spasenovski (2017) "Konzumerizam i pedagoške implikacije" Mostariensia : časopis za društvene i humanističke znanosti, Vol. 21 No. 2, str.69-93. 3. Miliša, Zlatko, Nemanja Spasenovski (2018) "Kako se Bolonjom kompromitiraju društvene znanosti i potire kritičko mišljenje" u: Albina Abidović, ur., Aktuelni problemi visokog obrazovanja i nauke, Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa, Tom 1, Evropski Univerzitet Brčko Distrikt, Brčko Popis radova 4.Miliša, Zlatko, Nemanja Spasenovski (2018) "Kako je došlo do komercijalizacije visokog obrazovanja?" Društvene i humanističke studije, 3 (3);str. 49-68 5. Muller, Mirela, Nemanja Spasenovski (2018), Komparativna analiza vjerodostojnosti tiskanih medija u slučaju Kölnska Silvestarska noć 2016,u: Renata Trischler ur. Godišnjak njemačke zajednice, DG Jahrbuch, vol 25., Njemačka zajednica, Zemaljska udruga Podunavskih Švaba u Hrvatskoj, Osijek 6. Miliša, Zlatko, Josipović Igor, Nemanja Spasenovski (2019) "Odlaze li tradicionalni brak i obitelj u ropotarnicu povijesti?" u: Albina Abidović, ur., Modeli razvoja - Iskustva drugih i naše mogućnosti, Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa, Tom 2, Evropski Univerzitet Brčko Distrikt, Brčko 7. Miliša, Zlatko, Nemanja Spasenovski (2019) "Stigmatizacija i marginalizacija ovisnika" u: Nebojša Macanović, ur., Zbornik radova Položaj marginalizovanih skupina u društvu , Centar modernih znanja, Banja Luka

Popis aktivnih sudjelovanja na kongresima

3. studeni 2017. - izlaganje na XXV. međunarodnom znanstvenom skupu Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu (Osijek, 3.-5. studeni 2017.) u organizaciji Njemačke zajednice - Zemaljske udruge Podunavskih Švaba u Hrvatskoj - rad u suatorustvu s doc.dr.sc. Mirela Muller - Komparativna analiza vjerodostojnosti tiskanih medija u slučaju „Kölnska Silvestarska noć 2016“
13. travnja 2018. - izlaganje na VI Međunarodnom znanstvenom skupu na temu "Aktuelni problemi visokog obrazovanja i nauke" u organizaciji Europskog univerziteta Brčko. - rad u suatorstvu s prof. dr.sc Zlatkom Milišom "Kako se Bolonjom kompromitiraju društvene znanosti i potire kritičko mišljenje"
- 27.-28. travnja 2018. - izlaganje na II međunarodnom znanstvenom skupu na temu "Društvene i humanističke nauke na raskršću" u organizaciji Filozofskog fakulteta u Tuzli - rad u suatorstvu s prof. dr.sc Zlatkom Milišom "Kako je došlo do komercijalizacije visokog obrazovanja?"
11. svibnja 2018. - izlaganje "The importance of Habermas's public sphere in development of critical pedagogy" na međunarodnoj konferenciji "Public Sphere between Theory and Artistic Intervention" u organizaciji Doktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
23. studeni 2018. - izlaganje na XXVI. međunarodnom znanstvenom skupu Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu (Osijek, 23.-25. studeni 2018.) u organizaciji Njemačke zajednice - Zemaljske udruge Podunavskih Švaba u Hrvatskoj - rad u suatorustvu s doc.dr.sc. Mirela Muller - Njemački animirani filmovi kao poticaj dječjem izgovoru njemačkih samoglasnika (umlauta) – objavljen će biti u studenom 2019.
05. travnja 2019. - sudjelovanje s radom na VII Međunarodnom znanstvenom skupu na temu "Modeli razvoja - iskustva drugih i naše mogućnosti" u organizaciji Europskog univerziteta Brčko. Rad u suatorstvu s prof.dr.sc. Zlatkom Milišom, dr.sc. Igorom Josipovićem "Odlaze li tradicionalni brak i obitelj u ropotarnicu povijesti?"
31. svibnja 2019. do 1.lipnja 2019. - sudjelovanje s radom na IV Međunarodnom znanstvenom skupu na temu "Društvene devijacije" u organizaciji Centra za moderna znanja u Banja Luci. Rad u suatorstvu s prof.dr.sc. Zlatkom Milišom "Stigmatizacija i marginalizacija ovisnika"
13. studeni 2020. - izlaganje na XXVIII. međunarodnom znanstvenom skupu Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu (Osijek, 13.-14. studeni 2020.) u organizaciji Njemačke zajednice - Zemaljske udruge Podunavskih Švaba u Hrvatskoj - rad u suatorustvu s dr.sc. Igor Josipović – "Stanje školskog sustava u Slavoniji u drugoj polovici 19. stoljeća"

NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski	Pedagođijski pristup istraživanju konzumerizma
Engleski/njemački	Pedagogical approach to the research of consumerism
Jezik na kojem će se pisati disertacija	Hrvatski jezik
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	U ovoj disertaciji konzumerizam je analiziran pomoću kritičke teorije kao koncept koji subjekte odgojno-obrazovnog procesa pretvara u pasivne objekte – potrošače. U humanističkom pristupu suvremene pedagođijske znanosti dijete mora biti subjekt odgojno-obrazovnog procesa, te pedagođijski pristup nikada ne smije biti determiniran postulatima tržišta. Konzumerizam se pedagođijskim pristupom u ovoj disertaciji analizira kao koncept izravnog manipuliranja potrebama i preferencijama djece i mladih. Dominantni teorijski okvir ove disertacije jest kritička teorija. Kritička teorija se u prošlosti koristila u pedagođijskim istraživanjima i njezinim je korištenjem u suvremenoj pedagođijskoj znanosti moguće dati odgovor na problematiku preobrazbe odgojno-obrazovnog subjekta u modernom potrošačkom društву. Metodologija istraživanja će se bazirati na analizi historijskog i trenutnog stanja odgojno-obrazovnog diskursa, kvalitativnoj analizi interdisciplinarne literature iz više područja: pedagogije, antropologije, filozofije, ekonomije, sociologije i povijesti. Polazna metodologička točka je kritička pedagogija zato što se naglasak stavlja na teorijsku raspravu, kritiku i analizu konzumerizma, potrošačkog društva i potrošačkih vrijednosti te njihovih implikacija na suvremenu pedagođijsku znanost.
Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	In this dissertation using critical theory consumerism is analyzed as a concept that transforms the subjects of the educational process into passive objects - consumers. In the humanistic approach of modern pedagogical science, the child must be the subject of the educational process, and the pedagogical approach must never be determined by the postulates of the market. In the pedagogical approach consumerism is analyzed as a concept of direct manipulation of the needs and preferences of children and youth. The dominant theoretical framework of this dissertation is critical theory. Critical theory has been used in pedagogical research throughout history, and its use today makes it possible to provide an answer to the problem of the transformation of the educational subject in modern consumer society. The research methodology will be based on the analysis of the historical and current state of educational discourse, qualitative analysis of interdisciplinary literature from several fields: pedagogy, philosophy, economics, sociology and history. The starting methodological point is critical pedagogy because the emphasis is placed on the theoretical discussion, critique and analysis of consumerism, consumer society and consumer values and their implications for modern pedagogical

Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)

Aktualnost problematike konzumerizma u pedagoškoj znanosti proizlazi iz činjenice da se konzumeristička kultura manifestira u svim sferama odgoja i obrazovanja. Konzumerizam je u pedagoškoj znanosti na marginama istraživanja. Upravo ova činjenica i nedostatak relevantne pedagoške literature pokazala se dovoljno poticajnom za istraživanje koncepta konzumerizma u ovoj disertaciji. Recentna međunarodna znanstvena literatura upućuje na iznimnu aktualnost istraživanja pedagoških implikacija konzumerizma, a u disertaciji su stoga analizirane i sintetizirane glavne teze relevantnih autora iz područja filozofije, antropologije, ekonomije, povijesti i sociologije kojima je moguće rasvjetliti novi pedagoški okvir za proučavanje koncepta konzumerizma. Konzumerizam se pedagoškim pristupom u ovoj disertaciji analizira kao koncept izravnog manipuliranja potrebama i preferencijama djece i mladih. Konzumerizam ima važnu ulogu u uspostavljanju odnosa među djecom i mladima, osobito u sferi slobodnovremenskih aktivnosti Miliša (2021).

Dominantni teorijski okvir ove disertacije jest kritička teorija koja za cilj ima prosječenost i emancipaciju osobnosti (Alway, 1995). S obzirom na činjenicu da ona nudi višedimenzionalno znanje, znanje koje je samo sebi predmet i koje samo sebe određuje empirijom, ona daje primjeren okvir za novi pedagoški pristup istraživanju konzumerizma (Rusconi, 1973). Važnost pedagoškog pristupa istraživanju konzumerizma pronalazimo i u činjenici da suvremenim obrazovnim sustavima teže "korisnosti" čime zanemaruju odgojnju i emancipirajući komponentu obrazovanja kao sredstva koje dovodi do najvišeg mogućeg stupnja razvoja i perfekcije čovjeka. Miliša (2021) u završnoj rečenici uvoda knjige "*Oduprimo se demonopedagogiji današnjice*" navodi kako odgojno-obrazovni sustav u demokratski uređenim državama zahtjeva poticanje kritičkog mišljenja jer kritički osviještena osoba lakše spoznaje razne vrste manipulacije i indoktrinacije. Tomu u prilog govori teza vodećeg suvremenog autora kritičke pedagogije Henry Giroux-a o odgoju i obrazovanju baziranom na "tržišnom fundamentalizmu". (Giroux, 2011).

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

Potrošnja je još krajem 18. stoljeća postala masovna, a od 21. stoljeća prerasta u ideologiju posjedovanja proizvoda i stvari. Konzumerizam je u ovoj disertaciji analiziran pedagoškim pristupom.

Campbell definira konzumerizam kao „*društveni fenomen koji se očituje u trenutku kada potrošnja postaje visoko na listi ljudskih prioriteta, ako ne i centralni prioritet ali i sama svrha ljudskog postojanja*“ (Campbell, 2004, 27). On primjećuje da naše potrošačke navike sve više određuju kako razumijemo sami sebe te kako ulazimo u odnose s drugima, a u konačnici i kako vidimo i shvaćamo svoju ulogu i funkciju u društvu i zajednici. Na tragu toga valja spomenuti značajan doprinos u razumijevanju odnosa između stvari koje posjedujemo i definiranja slike o sebi koju nam je dao Jean-Paul Sartre koji zaključuje da su „*imati, raditi i biti ... kardinalne kategorije ljudske stvarnosti*“ (Sartre, 1969, 431). Herbert Marcuse navodi kako umjetno stvorene potrebe nameću lažnu svijest i kako živimo u civilizaciji u kojoj se ono što je suvišno pretvara u potrebno. Marcuse nadalje upozorava kako „*ljudi poznaju sebe u svojim robama, nalaze svoju dušu u automobilima, kućama i kuhinjskim aparatima*“ (Marcuse, 1968, 27-28). U kritici radikalnog hedonizma najdalje je otišao Erich Fromm koji jasno izražava zabrinutost za svijet u kojem je postojanje zasnovano na posjedovanju. Stoga se Fromm nuda da će društvo kojem zadovoljstvo predstavlja posjedovanje zamijeniti društvo u kojem će zadovoljstvo pružati dijeljenje i žrtvovanje. Ljudi sve više postaju ovisnici o stvarima, "imati" postaje "biti", te stvari upravljaju ljudima. Posljednji oblik otuđenja jest otuđenje od samoga sebe (Fromm, 1997). Ono što je zajedničko Sartreju, Marcuseu i Frommu jest njihovo shvaćanje činjenice da pojedinci posjedovanjem dobara i robe održavaju osjećaj o sebi (Belk, 1988). Ne treba stoga čuditi što je u suvremenim društвima, kako Slater primjećuje, „*potrošačka kultura postala povlašteni medij za posredovanje identiteta i društvenog statusa*“ (Slater 2004, 30). Poljski sociolog Zygmunt Bauman koji u svojoj knjizi "Consuming life" tvrdi kako su se zapadna društva, koja su nakon industrijske revolucije bila organizirana oko čina masovne proizvodnje, transformirala u društva koja su organizirana oko čina masovne potrošnje. Prema njemu to se počelo događati u drugoj polovini 20. stoljeća kada je, krenuvši iz SAD-a, veliki broj proizvodnih poslova počeo biti premještan u prekomorske zemlje s jeftinom radnom snagom (Bauman, 2007).

Želja za posjedovanjem proizvoda često nadrasta njegovu puku funkcionalnost, a odabir proizvoda nosi sa sobom snažan identifikacijski značaj konzumentu. Ključni autori za razumijevanje kulture potrošnje i konzumerizma u Campbellovoj perspektivi su Mike Featherstone i Jean Baudrillard. Featherstone

propitkuje korijene konzumerizma, kako ih pronaći i odrediti, ali i razlikovati, te kako oni određuju specifičnost suvremenih društava. Zaključuje da promjenjivi karakter konzumerizma, koji je uvek spremjan prilagodbi, predstavlja srž suvremenog društva pri čemu masovni mediji i dinamika tržišta uzrokuju stalno kreiranje novih moda, stilova i trendova koji kasnije determiniraju svakodnevni život potrošača. Baudrillard definirajući konzumerizam ukazuje kako su potrošački predmeti tek svojevrstan sustav znakova koji imaju primarno označiteljsku i diferencijacijsku funkciju u društvu i da su oni vodilje u realizaciji neiscrpne imaginacije želja. Hromadžić primjećuje da kod Baudrilla potrošnja nije tek završna etapa proizvodnje, već da je konzumerizam puno više od toga, „*sustav semiotičke razmjene koji ostvaruje značenja jednaka svakom drugom jeziku*“ (Hromadžić, 2008, 22). Prema Baudrillardu (1998) potrošačko je društvo utemeljeno na hiperprodukciji dobara i usluga, nikako ne na oskudici, i ono kulturalizira iskustva i vrijednosti. No s obzirom na to da ne postoji objektivna potreba kod potrošača za tolikom paletom roba i usluga, impuls za stvaranje potrošačke želje mora neprestano biti stimuliran mehanizmima oglašavanja i marketinškim strategijama prodaje (Baudrillard, 1998). Potrebno je stoga razviti pedagogijski pristup kojim će se dovesti u svrshodnu vezu nesuglasje konzumerizma i suvremene pedagogijske znanosti. Pedagogijski pristup u ovoj disertaciji uključuje kritiku i reviziju konzumerističkog razmišljanja s ciljem osvještavanja potrebe za održivom potrošnjom. Gore navedeni autori su u ovoj disertaciji detaljno analizirani kako bi se njihovim tezama naglasila uloga kritičke pedagogije u analiziranju i osvještavanju višestrukih posljedica konzumerizma na svijest i ponašanje djece i mladih.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je disertacije analizirati, prepoznati i integrirati konzumerizam u suvremenu pedagogijsku znanost koristeći metodologiju kritičke pedagogije. Svrha disertacije je kritički opisati i dovesti u svrshodnu vezu nesuglasja konzumerizma i suvremene pedagogijske znanosti te osvijestiti negativne implikacije konzumerizma kako bi se stvorio potreban pedagogijski okvir. To će biti učinjeno interdisciplinarnim pristupom temi i stoga će konzumerizam biti promatran u širem okviru društveno-humanističkih znanosti. Analizirat će se značajna pedagogijska, antropologijska, filozofska, povjesna, sociologijska i ekonomski djela, a disertacija će biti obogaćena i drugim izvorima koji kritički ukazuju na implikacije konzumerizma u pedagogiji. Disertacija polazi od hipoteze da konzumerizam ima višestruko negativne aspekte u odgoju i obrazovanju što će se dokazati recentnim teorijskim spoznajama.

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

Metodologija istraživanja će se bazirati na analizi historijskog i trenutnog stanja odgojno-obrazovnog diskursa, kvalitativnoj analizi interdisciplinarne literature iz više područja: pedagogije, antropologije, filozofije, ekonomije, sociologije i povijesti. Polazna metodologijska točka je kritička pedagogija zato što se naglasak stavlja na teorijsku raspravu, kritiku i analizu konzumerizma, potrošačkog društva i potrošačkih vrijednosti te njihovih implikacija na suvremenu pedagogijsku znanost. Svrha doktorske disertacije je iz pozicije suvremene kritičke pedagogije ukazati na problematiku koja proizlazi iz aktualnih konzumerističkih tendencija u svim sferama odgojno-obrazovnog sustava.

Temelj disertacije će sačinjavati odabrani tekstovi i glavnih teza znamenitih pedagoga, sociologa, filozofa, ekonoma i povjesničara koji će prikazati implikacije komodificiranja odgoja i obrazovanja i s pedagogijske strane ukazati na nespojivost konzumerističke filozofije i humanističke paradigmе u filozofiji odgoja i obrazovanja. Disertacija će metodološki gledano ispuniti osnovne značajke znanstvene spoznaje: objektivnost, pouzdanost, preciznost, sistematicnost i općenitost (Zelenika, 1988). Ova disertacija spada prema Mužiću (1968) u fundamentalna istraživanja jer će se njome pronaći i ukazati na posljedice djelovanja potrošačke kulture i konzumerizma na suvremenu pedagogijsku znanost. Treća glavna metodološka odrednica je ukazati na teleološku prirodu promatranog interdisciplinarnog koncepta konzumerizma što je prema Šušnjiću (1973) u osnovi istraživanja svih društvenih pojava. Nadalje, disertacija će se temeljiti na hermeneutičkom pristupu, a kako je disertacija teorijske naravi, bit će utemeljena na kvalitativnoj analizi sadržaja. Komparativnom metodom i metodom analize i sinteze interdisciplinarne literature bit će detektirane kvalitativne činjenice koje će se uz adekvatnu primjenu metoda generalizacije, dokazivanja, opovrgavanja i klasifikacije svrstati u odgovarajuće kategorije primjerene za pedagogijsku znanost.

Potrebna literatura bit će prikupljena iz dostupnih izvora kao što su knjižnice i dostupni internetski izvori. U analizi literature bit će korištena, sukladno prethodno postavljenim okvirima ove disertacije, deskriptivna metoda.

Slijedom navedenog za ovu su disertaciju postavljeni sljedeći istraživački zadaci:

1. Detektirati činjenice i sadržaje relevantne za razvoj konzumerizma, potrošačkog društva i kulture.
2. Analizirati pronađene činjenice i sadržaje u kontekstu njihovih implikacija na pedagošku znanost.
3. Sistematisirati specifične konzumerističke procese potrošačkog društva i kulture u suvremenu pedagošku znanost.
4. Identificirati u povijesnom kontekstu nositelje ideja kritičke pedagogije i analizirati njihove glavne teze.
5. Usustaviti problematiku konzumerističke filozofije potrošnje unutar humanističke paradigme filozofije odgoja i obrazovanja za buduća pedagoška i pedagoška istraživanja.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Opći znanstveni doprinos disertacije nalazi se u prepoznavanju i problematiziranju konzumerizma kao suvremene pedagoške teme u okviru kritičke pedagogije. Specifični znanstveni doprinos proizlazi iz:

1. Stvaranja pedagoškog pristupa kojim će se osvijestiti negativne implikacije konzumerizma i potreba za održivom potrošnjom
2. Analize i sistematizacije glavnih teza različitih društvenih i humanističkih znanosti s ciljem dokazivanja važnosti proučavanja konzumerizma pedagoškim pristupom.
3. Prepoznavanju utjecaja konzumerističke doktrine na humanističke paradigmu u filozofiji odgoja i obrazovanja.
4. Usustavljanju zasebnog područja unutar pedagoške znanosti koji će pedagoškim pristupom analizirati potrošačku kulturu, potrošačko društvo i konzumerizam.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

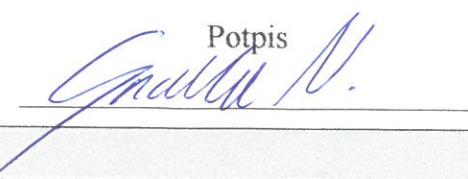
- Alway, J. (1995). *Critical Theory and Political Possibilities*. London: Greenwood Press.
- Baudrillard, J. (1998). *Consumer Society – Myths and structures*. London: SAGE Publications.
- Bauman, Z. (2007). *Consuming Life*. Cambridge: Polity Press.
- Belk, R.W. (1988). Possessions and the Extended Self. *Journal of Consumer Research*, 15 (2) 139-168.
- Campbell, C. (2004). *I shop therefore I know that I am U*: Ekstrom, K.; Brembeck, H. *Elusive Consumption*. Oxford: Bloomsbury Academic.
- Fromm, E. (1997). *On Being Human*. New York: Continuum.
- Giroux, H. (2011). *On critical pedagogy*. New York: Continuum
- Hromadžić, H. (2008). *Konzumerizam – potreba, životni stil, ideologija*. Zagreb: Jesenski i Turk.
- Marcuse, H. (1968). *Čovjek jedne dimenzije*. Sarajevo: Veselin Masleša.
- Miliša, Z. (2021). *Oduprimo se demonopedagogiji današnjice*. Velika Gorica: Benedikta.
- Mužić, V. (1968). *Metodologija pedagoškog istraživanja*. Sarajevo: Zavod za izdavanje udžbenika.
- Rusconi, G.E. (1973). *Kritička teorija*. Zagreb: Stvarnost
- Sartre, J.P. (1969). *Being and Nothingness*. London: Routledge.
- Slater, D. (2004). *Consumer culture and modernity*. Cambridge: Polity Press
- Šušnjić, Đ. (1973). *Kritika sociološke metode – Uvod u metodologiju društvenih nauka*. Niš: Gradina
- Zelenika, R. (1988). *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*. Beograd: TAVRVNVM

IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavio/prijavila temu doktorske disertacije (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku 27.09.2021.

Potpis

Napomena*

Budući mentor - prof. dr. sc. Zlatko Miliša

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 1 pošaljete u električkom i u tiskanom obliku (potpisani) referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja.

*Pod napomenu navesti budućeg mentora